

Smultronställe i Luleå skärgård

Junkön lockar seglare, motorbåtsfolk och besökare som vill hyra stuga under någon vecka eller göra enbart en dagstur. Ön har under åren hela tiden vuxit som populärt smultronställe i Luleås södra skärgård. Text & foto: Tommy Norin

NÄR BÅTLIV KLIVER ombord på rederiet Laponias passagerarbåt bjuder befälhavaren Ulf Blombäck på en skön seglats. Solen skiner över övre däck och det blåser en skön bris i Luleå skärgård. Till vardags är han båtman på Sjöfartsverkets lotsbåt, men han kliver också ofta på jobbet att styra den båt som körs på uppdrag av Luleå kommun. Efter stopp vid ett flertal bryggor når vi slutmålet Junkön belägen 11 M söder om Luleå.

Ön omtalas i dokument första gången 1491. Enligt sägnen ska den ha fått sitt namn efter samnen Junker som hade renar på ön och bodde under en gran där byn nu ligger.

ÖN HAR HAFT bofast befolkning sedan 1600-talet. Till de äldsta bevarade byggnaderna hör

Öqvistska gården och en hättetkvarn, båda från 1700-talet. Öborna försörjde sig på jordbruk kombinerat med fiske. 1930 bodde som mest 34-40 personer på ön. Jordbruket avvecklades på 1960-talet. Vid folkräkningen 1960 hade ön 14 invånare och omfattade en areal av 11,88 km². 2012 fanns nio bofasta på ön. Idag finns här tre hushåll.

Vid Junköns fiskeläge finns

förutom en gästhamn med cirka 30 platser, ett skärgårdsmuseum, ett båtmotormuseum, ett sommaröppet café samt två uthyrningsstugor. Dessutom galleriet Agda & Valborg som visar konstverk och som invigdes 30 juni sommaren 2021.

I gästhamnen finns toaletter, bastu, duschar och dricksvatten.

Nederluleå församling äger halva ön sedan början av

1800-talet. Den delen av ön används som övningsfält för F21:s jaktplan och är förbjudet område för obehöriga.

UNDER SOMMAREN ANSTÄLLER

Luleå kommun ferielediga ungdomar som stug- och hamnvårdar. Båtliv tas emot av 17-åringarna Joline Forsberg och Wilda Öhman. De går Naturvetenskapliga programmet på gymnasiet i Luleå. De trivs på Junkön.

– Jobbet är jätteroligt. Vi tar emot kunder, städar, håller fint i bastu och toaletter, sköter om de två kommunala stugorna, tar emot båtar i gästhamnen och sköter caféet, säger Wilda Öhman.

Tjejkarna klipper gräs, utför småreparationer, fixar skyltar och det är inte ovanligt att de sätter sig på bryggan under sommarkvällen och underhåller båt-

Junkön i Luleå södra skärgård präglas av det gamla bonde och fiskesamhället.

Wilda Öhman och Joline Forsberg är sommarvärdar på Junkön.

Marika Sundvall, Camilla Rydbjörk, Tomas Taavo och Stefan Carlsson trivs ombord på Carlssons Princess 33.

Skepparen Ulf Blombäck jobbar till vardags som båtman på Sjöfartsverkets lotsbåt. På fritiden styr han Laponia i Luleå skärgård.

Seglarparet Berit och Jan Strandberg seglar hela somrarna i Bottenviken i deras Pelle Petterson-designade båt som är döpt till Fenix.

folket med gitarr och sång.

De berättar att i de princip vuxit upp på sjön eftersom deras familjer har båt.

Fiskemuséet vittnar om hur gamla tiders fiske gick till i farvattnen runt Luleå där det också bedrevs en omfattande säljakt.

I båtmotormuséet finns 44 gamla motorer, allt från 50-tals Volvo Penta till tändkulemotorer.

I HAMNEN LIGGER Junköfiskarnas båtar förtöjda. Denna fredag är det dock full aktivitet bland det båtfolk som anläppt för att tillbringa veckoslutet på ön.

Stefan Carlsson och Camilla Rydbjörk köpte deras Saltö 29 från 1976 förra våren.

– En riktig veteranbåt, Tidigare hade vi en Coronet 32 från 1975 så vi uppgraderade oss ett år, säger Stefan Carlsson, som bjudit in Maria Sundvall och Tomas

Taavo akterut. Nu kör de en Princess 33 och lever båtliv under hela sommaren.

Jan och Berit Strandberg från Luleå har anläppt Junkön efter att ha seglat runt i tre veckor i en Pelle Petterson-ritad Fenix från 1981.

– Vi var ute på sjön med goda vänner och fastnade för båtlivet. Först hyrde vi båt men sedan blev det ganska självklart att vi skulle segla och det har vi gjort varje sommar sedan 20 år tillbaka.

– Vi har 45 till 65 gästnätter varje sommar där merparten blir seglatser i Kalix, Haparanda och Piteå skärgård. Vi har också varit vid Höga Kusten och ibland seglar vi Bottenviken runt med besök i bland annat Vasa. Det tjugigaste med segling är när man får slå av motorn och hissa seglen. Det är resan – inte målet – som är det fina med att segla, säger Jan Strandberg. ☺

RTC
BÅTUTHYRNING

SVERIGE - VÄRLDEN
HYR UT DIN BÅT

www.rtc.se +46857145900 info@rtc.se

Vi hjälper dig med lyftet!

LEDIG PLATS!
Finns det planer på ny lyftutrustning i er hamn, slå oss en signal!

interlift
LYFT- & MATERIALHANTERING

www.interlift.se
010 - 188 22 00